

ด่วนที่สุด

ที่ ยธ ๐๒๐๐๔/๔๑๓๖

กระทรวงยุติธรรม

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ

อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๘

ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่

กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง การจัดการประชุม The Bangkok Dialogue on the Rule of Law: Investing in the Rule of Law, Justice and Security for the Post-2015 Development Agenda

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) เอกสารแนวคิดการจัดการประชุม The Bangkok Dialogue on the Rule of Law (ภาษาอังกฤษ)

(๒) เอกสารแนวคิดการจัดการประชุม The Bangkok Dialogue on the Rule of Law (ภาษาไทย)

ด้วยกระทรวงยุติธรรมขอเสนอเรื่องการจัดการประชุม The Bangkok Dialogue on the Rule of Law มาเพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๓) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ประเทศไทยภายใต้บทบาทของพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ได้ดำเนินการเพื่อส่งเสริมการพัฒนาหลักนิติธรรมในเวทีระหว่างประเทศโดยผ่านกลไกต่างๆ ของสหประชาชาติ และนำไปสู่ผลอันเป็นรูปธรรมหลายประการ ได้แก่

๑.๑.๑ พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ในฐานะองค์ประธานคณะกรรมการแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา (Commission on Crime Prevention and Criminal Justice - CCPCJ) สมัยที่ ๒๑ ได้ทรงเป็นผู้แทนประเทศไทยกล่าวพระดำรัสระหว่างการประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยที่ ๖๗ เมื่อเดือนกันยายน ๒๕๕๕ ซึ่งนำไปสู่การรับรองปฏิญญาว่าด้วยหลักนิติธรรมในการประชุมระดับสูงว่าด้วยหลักนิติธรรมในระดับประเทศและระดับระหว่างประเทศ (High-level meeting of the General Assembly on the rule of law at the national and international levels) ซึ่งถือเป็นเอกสารทางการเมืองที่มีความสำคัญในการกำหนดทิศทางในเรื่องดังกล่าวสำหรับประเทศสมาชิกสหประชาชาติ

/ ๑.๑.๒ ประเทศ ...

๑.๑.๒ ประเทศไทยได้นำเสนอร่างข้อมติผ่านที่ประชุม CCPCJ สมัยที่ ๒๑ เรื่อง “การเสริมสร้างหลักนิติธรรมและการปฏิรูปหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาที่เกี่ยวข้องกับแนวทางของระบบสหประชาชาติในการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรและการค้ายาเสพติด” (Strengthening the rule of law and the reform of criminal justice institutions, particularly in the areas related to the United Nations system-wide approach to fighting transnational organized crime and drug-trafficking) ซึ่งได้รับรองโดยที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ (United Nations General Assembly – UNGA) สมัยที่ ๖๗ เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๕๕

๑.๑.๓ พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ในฐานะเอกอัครราชทูต ณ กรุงเวียนนา ทรงตระหนักถึงความสำคัญของความเชื่อมโยงของหลักนิติธรรมและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่เข้มแข็งกับกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแบบองค์รวม จึงมีพระดำริให้ประเทศไทยนำเสนอร่างข้อมติเรื่อง “หลักนิติธรรม การป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญาในระเบียบวาระการพัฒนาของสหประชาชาติ ภายหลังปี ค.ศ. ๒๐๑๕” (The rule of law, crime prevention and criminal justice in the United Nations Development Agenda beyond 2015) ซึ่งได้รับการรับรองโดยที่ประชุม CCPCJ สมัยที่ ๒๒ เมื่อเดือนเมษายน ๒๕๕๖ และจะเข้าสู่การพิจารณาและรับรองในการประชุม UNGA สมัยที่ ๖๘ ในช่วงปลายปี ๒๕๕๖ ซึ่งถือเป็นการดำเนินงานทางการทูตเชิงรุก เพื่อผลักดันเรื่องดังกล่าวผ่านกลไกของสหประชาชาติอย่างเป็นทางการเป็นครั้งแรก

๑.๒ สหประชาชาติได้วางกรอบแนวทางการพัฒนาโดยกำหนดเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals – MDGs) ขึ้น เมื่อปี ค.ศ. ๒๐๐๐ ซึ่งมุ่งเน้นที่ตัวชี้วัดทางเศรษฐกิจและการให้บริการทางสังคม ๘ รายการ อาทิ การขจัดความยากจนและความหิวโหย การส่งเสริมบทบาทสตรีและความเท่าเทียมกันทางเพศ และการส่งเสริมด้านการศึกษา ฯลฯ อย่างไรก็ตาม เป้าหมาย MDGs มุ่งเน้นประเด็นด้านการพัฒนาเพียงมิติเดียว และยังขาดการยอมรับในเรื่องความเชื่อมโยงกับหลักนิติธรรมและความยุติธรรมทางอาญา ซึ่งเป็นหัวใจหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยสมบูรณ์

๑.๓ โดยที่กรอบเวลาการบรรลุเป้าหมาย MDGs จะสิ้นสุดลงภายในปี ค.ศ. ๒๐๑๕ และเลขาธิการสหประชาชาติจึงได้ริเริ่มกระบวนการพิจารณาเป้าหมายการพัฒนาของโลกในรอบใหม่ภายหลังปี ค.ศ. ๒๐๑๕ โดยได้จัดตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (High-Level Panel of Eminent Persons on the Post-2015 Development Agenda) ซึ่งมีประธานร่วม ๓ คน ได้แก่ นายกรัฐมนตรีสหราชอาณาจักร ประธานาธิบดีไลบีเรีย และประธานาธิบดีอินโดนีเซีย ทั้งนี้ รายงานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวได้เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกดำเนินการเพื่อสร้างสันติภาพ โดยผ่านองค์กรและสถาบันที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และมีความรับผิดชอบ ในการเสริมสร้างหลักนิติธรรมและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และให้การยอมรับว่าอาชญากรรมที่มีการจัดตั้งในลักษณะองค์กรเป็นสิ่งท้าทายสำหรับการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๒. ข้อเท็จจริง

๒.๑ ประเทศไทยมีนโยบายด้านกฎหมายและการยุติธรรมโดยให้ความสำคัญกับหลักนิติธรรม ทั้งนี้ โดยมุ่งเน้นการปฏิรูประบบกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรมให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับหลักนิติธรรม และหลักประชาธิปไตย และเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนการปฏิรูประบบการบังคับใช้กฎหมายที่ได้มาตรฐาน เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐสามารถบังคับใช้กฎหมายอย่างยุติธรรมตามหลักนิติธรรม และสอดคล้องตามหลักสากล

๒.๒ นอกจากนี้ นโยบายการต่างประเทศของไทยยังมุ่งเน้นการเสริมสร้างบทบาทที่สร้างสรรค์และส่งเสริมผลประโยชน์ของชาติในองค์การระหว่างประเทศโดยเฉพาะเวทีสหประชาชาติ เพื่อรักษาสันติภาพและความมั่นคง ส่งเสริมกระบวนการประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน มนุษยธรรม สิ่งแวดล้อม และการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนร่วมมือในการแก้ไขประเด็นปัญหาข้ามชาติทุกด้านที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การที่ไทยมีบทบาทด้านสารัตถะในเชิงรุกที่เป็นที่ยอมรับของประชาคมระหว่างประเทศ ซึ่งจะมีส่วนสนับสนุนการลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกแบบไม่ถาวร (non-permanent member) ของคณะมนตรีความมั่นคงของสหประชาชาติ (United Nations Security Council – UNSC) ในวาระปี ค.ศ. ๒๐๑๗ – ๒๐๑๘

๒.๓ กระทรวงยุติธรรมได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีให้ดำเนินการจัดตั้งสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) ขึ้น เมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๕๔ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการอนุมัติข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงและมาตรการที่มีใช้การคุมขัง หรือ “ข้อกำหนดกรุงเทพฯ” (Bangkok Rules) ตามแนวพระดำริของพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้ด้านหลักนิติธรรมเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมอันจะนำไปสู่สังคมแห่งความยุติธรรม ทั้งภายในประเทศไทยและในประชาคมอาเซียน

๒.๔ ด้วยเหตุผลดังกล่าว กอปรกับพัฒนาการระหว่างประเทศในเรื่องหลักนิติธรรมภายใต้การนำของพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา กระทรวงยุติธรรมโดยการสนับสนุนของสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) จึงมีแนวความคิดในการจัดการประชุม The Bangkok Dialogue on the Rule of Law ภายใต้หัวข้อ “Investing in the Rule of Law, Justice and Security for the Post-2015 Development Agenda” ขึ้น ในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้นำประเทศ นักวิชาการ และตัวแทนจากภาคประชาสังคม ได้ร่วมแลกเปลี่ยนองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักนิติธรรมและความเชื่อมโยงกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ เพื่อสร้างความตระหนักเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวทั้งในระดับประเทศและระดับระหว่างประเทศ และสร้างแรงผลักดันทางการเมืองในการพิจารณาให้ประเด็นเรื่องหลักนิติธรรมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของระเบียบวาระการพัฒนาของสหประชาชาติภายหลังปี ค.ศ. ๒๐๑๕ (the Post-2015 United Nations Development Agenda) โดยสมบูรณ์ ดังความละเอียดตามเอกสารแนวคิดการจัดการประชุม (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒)

๒.๕ โดยที่การประชุม The Bangkok Dialogue on the Rule of Law มีนัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เนื่องจากจะมีการเชิญผู้นำประเทศ / ผู้นำรัฐบาล ผู้บริหารระดับสูงจากองค์การระหว่างประเทศเข้า

ร่วมประชุม และนักวิชาการที่มีชื่อเสียงระดับโลก กระทรวงยุติธรรมจึงต้องดำเนินการเพื่อขอความเห็นชอบจาก คณะรัฐมนตรีในการจัดการประชุม

๓. ข้อพิจารณา

กระทรวงยุติธรรมพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การจัดประชุมดังกล่าวสามารถดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและคล่องตามเจตนารมณ์ และเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศไทยในฐานะประเทศที่ให้ความสำคัญกับหลักนิติธรรม ซึ่งจะส่งผลเชิงบวกแก่ประเทศไทยในด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างประเทศ จึงเห็นสมควรให้เสนอเรื่องดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเรื่องเข้าสู่ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาในประเด็น ดังนี้

๓.๑ ให้รัฐบาลให้ความเห็นชอบและรับเป็นเจ้าภาพในการจัดการประชุม The Bangkok Dialogue on the Rule of Law: Investing in the Rule of Law, Justice and Security for the Post-2015 Development Agenda

๓.๒ มีมติมอบหมายให้หน่วยงานราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กระทรวงการต่างประเทศ ให้การสนับสนุนกระทรวงยุติธรรมในการเตรียมการเพื่อจัดการประชุมดังกล่าว

๓.๓ ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดการประชุมดังกล่าวอย่างสมพระเกียรติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ กระทรวงยุติธรรมจะได้นำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เพื่อพิจารณาในโอกาสแรกต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชัยเกษม นิติสิริ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

ผู้ประสานงาน : นางสาวโสมนัส เจือศรีกุล

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๔๙๗๘, ๐๙๑ ๕๕๒ ๔๓๔๖

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๒๖๒